

*Гусаров К. В.,  
д-р юрид. наук, проф.,  
завідувач кафедри цивільного процесу,  
Національний юридичний університет  
імені Ярослава Мудрого,  
чл.-кор. НАПрН України*

## **ЗАСАДИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ В УКРАЇНІ**

Національним законодавством, зокрема ст. 1 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» (далі – Закон), передбачено можливість примусового виконання судових рішень і рішень інших органів та посадових осіб (надалі – рішення) приватними виконавцями у випадках, передбачених законодавством. З часу дії цього Закону відносно можливості функціонування служби приватних виконавців, в Україні здійснюють діяльність 253 приватних виконавця [1]. Водночас, відповідно до інформації Міністерства юстиції України, загальна кількість державних виконавців станом на 01.01.2020 р. складала 4657 осіб [2].

Однією з вимог, що висуваються ч. 1 ст. 18 Закону до осіб, які прагнуть отримати статус приватного виконавця, є наявність вищої юридичної освіти не нижче другого рівня. Так, ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» як умову набуття особою другого (магістерського) рівня освіти передбачає опанування здобувачем вищої освіти здатності до розв'язування складних спеціалізованих завдань у певній галузі професійної діяльності. Вказані положення національного законодавства щодо освітніх вимог до приватного виконавця видаються справедливими. При цьому варто звернути увагу на положення про необхідність розв'язування завдань у певній галузі професійної діяльності. Саме цей компонент потребує пояснення з урахуванням наявності у теперішній час доволі численного кола закладів вищої освіти, котрі здійснюють підготовку фахівців магістерського рівня правової галузі знань. Так, В. В. Комаров з цього приводу пов'язує хаотичне збільшення кількості вищих навчальних закладів з підготовки юристів із популярністю юридичної професії та відсутністю чітких критеріїв визначення затребуваності таких фахівців [3, с. 22].

Аналіз декількох освітніх програм магістерського рівня галузі знань 08 «Право», що функціонують в окремих закладах вищої освіти,

дозволяє дійти висновку про відсутність в їх змісті освітніх компонентів фахового спрямування, котрі могли б надавати майбутньому приватному виконавцю знання в цій сфері. Так, аналіз переліку освітніх компонентів деяких закладів вищої освіти [4] свідчить про відсутність спеціального навчального предмета, який би свідчив про підготовку приватного виконавця до професійної діяльності. Проте їх відсутність, на нашу думку, не свідчить про певний брак освітніх програм, оскільки вони спрямовані на підготовку правників магістерського рівня з урахуванням так званих фокусів зазначених програм, формуючи у здобувачів вищої освіти придатність до працевлаштування на інших посадах.

Можливість виступу на даному науковому заході за участю науково-педагогічної спільноти та приватних виконавців України дозволяє як приклад навести навчальні компоненти, що пропонуються Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого здобувачам вищої освіти для професійної підготовки до здійснення діяльності приватними виконавцями з примусового виконання рішень. Так, як навчальні дисципліни студентам пропонуються такі освітні компоненти: виконавче провадження; процесуальні питання виконання судових рішень; визнання та виконання рішень іноземних судів; судовий контроль за виконанням судових рішень [5].

Звісно, різний зміст освітніх програм магістерського рівня з права закладів вищої освіти не дає можливості надавати сьогодні освітні послуги за єдиним «шаблоном», із використанням одних і тих же навчальних дисциплін однакового змісту. На нашу думку, при прийнятті кваліфікаційного іспиту в осіб, що мають бажання здійснювати повноваження приватних виконавців, уповноважені суб'єкти Міністерства юстиції України мають враховувати опанування ними навчальних дисциплін, зміст яких свідчить про набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування завдань дослідницького або інноваційного характеру у галузі професійної діяльності по здійсненню повноважень приватного виконавця.

#### **Список використаних джерел**

1. Реєстр приватних виконавців України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://apvu.com.ua/reyestrpv>.
2. Рекомендації слухань у Комітеті на тему: «Виконання судових рішень як гарантія дієвості судового захисту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kompravpol.rada.gov.ua/uploads/documents/33346.pdf>.
3. Комаров В. В. Вища юридична освіта України: нові виміри // Право України. – 2017. – №10. – С. 20–37.
4. Освітньо-професійні програми «Право» другого рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%9E%D0%9F%D0%9F-%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80.pdf> ; [https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/op/ONP\\_pravo\\_magistr.pdf](https://www.ukma.edu.ua/ects/images/ects/docs/op/ONP_pravo_magistr.pdf).
5. Каталог № 2 вибіркових навчальних дисциплін другого (магістерського) рівня. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/>

**Ілларіонов О. Ю.,**  
*старший науковий співробітник,  
Державна установа «Інститут економіко-правових  
досліджень ім. В. К. Макутова НАН України»*

## **ІНСТИТУТ ПОМІЧНИКА ПРИВАТНОГО ВИКОНАВЦЯ: СУЧАСНІ ПРОГАЛИНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Виконання рішення суду – чи не найактуальніше питання сучасної правової дійсності в Україні. Не вдаючись до проблеми якості судового рішення, його треба виконати, і виконання далеко не завжди відбувається у добровільному порядку. Попри хвилі реформування відповідних державних органів та намагання створити оптимальну структуру таких органів стала очевидною необхідність залучення самозайнятих осіб (саме таким статусом наділений приватний виконавець відповідно до ч. 2 ст. 16 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016 р. № 1403-VIII [1] (далі – Закон)). Концептуально вважалось, що така особа – громадянин України, уповноважений державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень може здійснювати заходи примусового характеру ефективніше. Звісно, забезпечення діяльності такої особи потребує залучення й інших осіб – помічників.

Правовий статус помічника приватного виконавця встановлений статтями 28, 29 та 30 Закону. Неоднозначним є положення про те, що помічнику приватного виконавця видається посвідчення, зразок якого затверджується Міністерством юстиції України (ч. 3 ст. 28 Закону). Крім того, на підставі абз. 10 ч. 2 ст. 23 Закону в Єдиному реєстрі приватних виконавців України містяться відомості про прізвище, ім'я та по батькові помічників приватного виконавця (у разі їх наявності). Однак за Законом Мінюст здійснює контроль за діяльністю, зрозуміло, приватного виконавця, а за діяльністю помічника приватного виконавця – не здійснює попри наявність виданого посвідчення від імені Мінюсту та наявності відомостей в Реєстрі? Звісно, приватний виконавець здійснює контроль за діяльністю помічника на підставі того, що саме виконавцем вносяться відповідні відомості до Реєстру та видається Мінюстом за заявою посвідчення помічника (за встановленою Мінюстом формою у Додатку 3 Порядку допуску до професії приватного виконавця, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 25.10.2016 р. № 3053/5 [2]). Але все ж таки Мінюст має зберігати важелі впливу та контролю і за діяльністю помічника приватного виконавця, мають бути чітко виписані підстави його звільнення, відкликання посвідчення та